

sousedé

regiony

země

**HRUŠOVANSKO
A
LAND UM LA**

EVROPSKÁ UNIE
Evropský fond pro
regionální rozvoj

EUROPEAN TERRITORIAL CO-OPERATION
AUSTRIA-CZECH REPUBLIC 2007-2013
Gemeinsam mehr erreichen. Společně dosáhneme více.

Obsah

01	Hrušovansko a Land um Laa	16	mapa mikroregionů
02	Borotice	18	Falkenstein
03	Božice	19	Fallbach
04	Břežany	20	Gaubitsch
05	Čejkovice	21	Gnadendorf
06	Dyjákovice	22	Großharras
07	Hevlín	23	Laa an der Thaya
08	Hrabětice	24	Neudorf
09	Hrušovany nad Jevišovkou	25	Staatz
10	Jevišovka	26	Stronsdorf
11	Litobratřice	27	Unterstinkenbrunn
12	Mackovice	28	Wildendürnbach
13	Pravice		
14	Šanov		
15	Velký Karlov		

Hrušovansko

Region klidu a pohody

Land um Laa

Pozastavte se & pocítit život

Region klidu a pohody. Motto, které stále charakterizuje náš mikroregion na samém jihu České republiky, ve znojemském okrese.

Chuť a barvu mu dodává slunce, které je k nám štědré po celý rok. Opírá se do mírných svahů s vinohrady, do polí s vlnícím se obilím, pod jeho paprsky dozrávají voňavé plody ovoce a zeleniny. Tichem polních cest vede síť cyklostezek, díky nimž poznáte nejzajímavější místa Hrušovanska.

Příroda s chráněnými územími, jimiž protékají řeky Dyje a Jevišovka, inspirovala i umělce, mezi něž řadíme zejména světoznámého secesního malíře Alfonse Muchu, jenž zde zanechal svou stopu na Emině zámku.

Procházky v okolí rybníků, relaxace a sportování v centrech s bohatým zázemím (včetně krytých bazénů), to je aktivní nenáročný odpočinek pro celou rodinu, pro všechny věkové kategorie.

Zážitek z naší krajiny bude korunován účastí na tradičních koštech vína, hodových veselících, při pálení ohňů na svatojanskou noc. Objevit však můžete i novodobé tradice, jako je otevírání studánky v přírodní rezervaci Karlov nebo dny chorvatské kultury v obci Jevišovka.

Do našeho mikroregionu se dostanete pohodlně hromadnou dopravou, která propojuje oba příhraniční regiony, nebo můžete přijet na kole, a to třeba přímo z Prahy, Vídně či Krakova po dobře značených mezinárodních cyklotrasách vedoucích přes Hrušovansko do sousedního rakouského Land um Laa, s nímž jsme před několika lety navázali pevné přátelství.

Vydejte se na cestu objevů regionem, který vyznačuje všestrannost a vyváženost. Víno, kulinařské požitky, pamětihodnosti, wellness, široká nabídka kulturních událostí a jedinečná krajina učiní z vašeho pobytu v regionu Laa a okolí (Land um Laa) nezapomenutelný zážitek.

Pozastavte se & najděte klid při romantické procházce přírodou. Vydejte se poklidnými stezkami a ponořte se do světa plného přírody, odpočinku a klidu.

Pozastavte se & nadechněte se při pohodové vyjízdce na kole jemně zvlněnou krajinou kolem romantických sklepních uliček a pamětihodností. Na běžeckých stezkách nebo při pěších výletech přírodou se pohybujte bez stresu a tlaku. Poté si užijte blahodárné působící termální koupele v lázních.

Pozastavte se & vychutnávejte si v příjemné atmosféře s láskou vyrobené dobroty z regionu, uzpůsobené ročnímu období. Ochutnejte nejpeprnější velšské Rakousko a zažijte kulinařské vzlety v nespočetných lokálech a restauracích nebo v mnoha tradičních rodinných pohostinstvích.

Pozastavte se & užijte si kultury při návštěvě muzikálu, kulturních událostí nebo mnohých pamětihodností jako muzeí či zřícenin hradů. Také pro děti připravil region Land um Laa širokou kulturní nabídku.

Rozmanitost tohoto regionu zve k zastavení se. Zdejší hotely, restaurace, provozovatelé ubytování v soukromí doplňují turistickou nabídku v regionu Land um Laa nejrůznějšími balíčky služeb hýčkájícími tělo i duši. Ať už svůj pobyt v regionu Land um Laa prožijete dobrodružně, aktivně nebo odpočinkově, váš život jistě v mnohém obohatí.

BOROTICE

Neizápadněji položenou obcí mikroregionu Hrušovansko jsou Borotice, vinařská obec s novodobou tradicí produkce masných a uzenářských výrobků, jimž věvodí zabijačkové speciality.

V katastru obce je vysazeno cca 120 ha vinic, které rodí především bílá aromatická vína. Zvláš-

tě vysoce jsou hodnoceny odrůdy Sauvignon, Pálava a Tramín. Nejlepší víno se rodí na proslavených viničních tratích Nad Kolářovým sklepem a U Auerova kříže.

Obcí vede Znojemská vinařská stezka: cyklisté projíždějí kolem historické sklepní uličky s více než 50 vinnými sklípky vyhloubenými v prašových návěších a dále pokračují ve směru na Znojmo přes lesy obklopující obec Borotice.

Na území obce došlo k průzkumu mohylníku z období starší a střední doby bronzové. Počet dochovaných a archeologicky prozkoumaných mohyl je 28. První písemná zmínka o obci však pochází z roku 1283.

Obec se 415 obyvateli žije příjemným spolkovým životem, na jehož organizaci se podílejí především místní dobrovolní hasiči, ale i sdružení borotických „hospodyněk“ připravující celoročně aktivity pro všechny věkové skupiny.

BOŽICE

Území božického katastru leží z velké části v široké úrodné nivě řeky Jevišovky. Nejstarší písemné zprávy, které dokládají existenci obce, se vztahují k roku 1225, kdy byl založen kostel sv. Petra a Pavla. Obec Božice vznikla sloučením původních obcí České Křídlovice a Božice v roce 1951. Dominantou obce je komplex budov bývalého dívčího penzionátu postaveného v letech 1894–1906, který slouží od roku 1950 jako domov pro seniory. Zajímavými objekty jsou romantický lovecký zámek Samota, Jiráskův dům osvěty v místní části Kolonie, zvonička na návsi v Božicích a socha svatého Donáta, patrona vinařů. K dalším uměleckým památkám patří např. socha sv. Jana

Nepomuckého, sousedí Nejsvětější Trojice. Bílý kříž z roku 1767 opravený obcí Božice v roce 2012.

Pro volnočasové aktivity v obci lze využít travnaté hřiště s kvalitním zázeminím, areál víceúčelového hřiště s umělým povrchem, sál kulturního domu

a sportovní a rehabilitační centrum: bazén a vířivka se slanou vodou, sauna a solárium nabízejí možnost příjemně stráveného odpočinku.

Procházkám i poučení slouží lesopark a dva ekologické mokřady Niva pod Božicemi a Vodní a mokřadní biotop u Božického potoka. Oblíbeným cílem vycházek je oblast Božického rybníka a přírodní rezervace Karlov: rybníky Prostřední a Horní Karlov jsou součástí naučné stezky Údolím lásky. Na její trase dlouhé přibližně 5 km můžete nerušeně pozorovat zdejší faunu a floru, a to již od časného jara, kdy jsou okolní lesy pokryty bílými koberci sněženek.

Božice se hlásí k dlouholeté vinařské tradici, o čemž svědčí na 150 vinných sklepů rozestých v obci a přilehlém okolí. Možná právě skvělé víno z božických viničních tratí je příčinou pěveckého nadání místních obyvatel. V Božicích existují dva pěvecké sbory, které si získaly ohlas v celém regionu. Vyhlášenými se staly jejich vánoční koncerty v místním kostele.

DYJÁKOVICE

Dyjákovice leží na jihu mikroregionu Hrušovansko, na hranici České republiky a Rakouska. Dva červení kapři ve znaku obce naznačují existenci vodních zdrojů, tak důležitých v našem slunečném kraji. Obcí protéká řeka Dyje, která napájí i zavlažovací kanál vedoucí do Hevlína, a na kraji obce nalezneme rybník.

Obec je poprvé zmiňována roku 1278 po bitvě na Moravském poli. V historii patřila k největším a nejbohatším obcím našeho regionu. Svědčí o tom i řada dochovaných pamětihodností. K významným památkám patří kostel sv. Michala (1757-1761) s pozdně barokní farou, dále novogotická kaple Panny Marie z roku 1886, kamenná boží muka z doby kolem roku 1600 a řada soch a sousoší.

Dyjákovice mají za sebou bohatou, ale i pohnutou historii. Nevyhnuly se jim ani válečné události. Připomínkou těch posledních je více

než 30 vojenských objektů opevnění nacházejících se v okolí obce. Největšími z nich jsou samostatné pěchotní sruby známé pod krycími názvy Závora a Výběžek. Impozantní mementa minulé doby můžeme spatřit i z mezinárodní cyklotrasy Greenway Praha-Viďeň. Na ní navazuje místní cyklostezka Po rovince skýtající nádherné výhledy do regionů na obou stranách hranice.

Obec se může pochlubit sportovním areálem, dále zde nalezneme zdravotní středisko, ubytovnu a restaurační zařízení. Upomínku na vinařskou tradici představují sklepní uličky se zachovanými vinnými sklepy.

HEVLÍN

Na levém břehu řeky Dyje, na samé hranici s Rakouskem, leží obec Hevlín. Sousedství s městem Laa an der Thaya umožnilo po roce 1989 nebývalý rozvoj obce, a to i v oblasti turistiky. Křížuje se zde velké množství cyklostezek, které navazují na mezinárodní cyklotrasy s cílovými městy jako Praha, Vídeň či Krakov. Potřeba vzájemné informovanosti o obou příhraničních regionech si vyžádala vznik přeshraničního informačního centra.

V katastru obce se nachází největší a nejkvalitnější ložisko cihlářské hlíny v České republice, což vysvětluje velký rozvoj cihlářského průmyslu v obci. Využití hlíny je doloženo i historicky. Dodnes se na návrší za cihelnou nachází množství střepů z pálených hliněných nádob.

Rájem rybářů je jak řeka Dyje, tak celkem 8 rybníků nacházejících se přímo ve středu obce. Další vodní plochou patřící k Hevlínu je přírodní památka Hevlínské jezero, kterou tvoří několik

malých jezer s rákosovým porostem. V této lokalitě se vyskytuje řada zvláště chráněných druhů obojživelníků a mokřadních ptáků. Protože obec patří mezi nejsušší na Znojemsku, jsou pole v katastru obce protkána sítí zavlažovacích kanálů, které jsou napájeny vodou z řeky Dyje.

V prostoru mezi obcí a státní hranicí s Rakouskem byl vybudován komplex služeb a k otevření je připraveno osmnáctijamkové golfové hřiště procházející oběma územími, českým i rakouským. V obci samé se lze ubytovat v hotelu a ve dvou penzionech. Nalezneme zde také příjemné zázemí v oblasti stravování a v řadě dalších služeb.

Z akcí, které z obce vytvářejí centrum společenského života, lze jmenovat letní krojované hody, májové sousedské posezení, rybářské závody a v neposlední řadě tradiční přeshraniční setkání cyklistů.

HRABĚTICE

Hraběticemi prochází důležitá silnice spojující Brno s Vídní. Frekventované centrum obce je vykompenzováno klidnou, téměř nedotčenou okolní krajinou, jíž vedou regionální cyklostezky i mezinárodní cyklotrasy. Na katastru obce se nachází chráněná přírodní lokalita Trávní dvůr, evropsky významná lokalita (smíšené jasanovo-olšové lužní lesy s výskytem vodních a mokřadních ptáků, obojživelníků a hmyzu). Jde o zachovalý několikadílný zbytek nivy řeky Dyje mezi obcemi Hevlín a Jevišovka se slepými rameny, malými vodními plochami, nivními loukami a charakteristickou vegetací.

K místním památkám patří kostel sv. Antonína z roku 1863, jehož přístupovou cestu lemují 6 soch kapucinských mnichů z konce 18. století. Obec v nedávné době zrekonstruovala bývalé poutní místo Kalvárii, citlivě zasazenou do

přírodního prostředí. Křížová cesta na vyvýšenině na okraji obce, z níž je jedinečný pohled do okolní krajiny včetně sousedního Rakouska s kopcem Galgenberg, zahrnuje 14 betonových sloupů s obrazy křížové cesty a kapličku.

Uprostřed prostranství na vyvýšeném pahorku se tyčí kříž se sochou Ježíše Krista. V uměle vytvořené jeskyni naleznete sochu Panny Marie.

Nejhezčí místní slavností jsou krojované hody pořádané vždy v červnu, kolem svátku sv. Antonína, a babské hody, které probíhají v režii místních žen a konají se obvykle první sobotu v září.

HRUŠOVANY NAD JEVIŠOVKOU

Hrušovany nad Jevišovkou jsou už historicky přirozeným centrem části jihomoravského příhraničí. Daly jméno i sdružení 14 okolních obcí, mikroregionu Hrušovansko. Významné oživení a výrazný podnikatelský rozmach spojený se vznikem velkého množství živností, provozů a služeb, k němuž došlo po roce 1989, byly završeny 1. února 1996, kdy byly Hrušovany nad Jevišovkou jmenovány městem.

Nejvýznamnějším památkovým objektem je původně gotický kostel sv. Štěpána ze 14. století, barokně přestavěný v polovině 18. století. Od roku 1711 dominuje náměstí sousoší Nejsvětější Trojice obklopené staletými vrbami. Hlavní stavební památkou Hrušovan je empírový trojkřídlý zámek stojící v přírodně krajinářském parku na mírném návrší, který byl vystavěn po roce 1669. Město se v minulosti stalo působištěm vynikajícího českého historika umění a ředitele památ-

kového ústavu ve Vídni Maxe Dvořáka, který zde i zemřel a je pochován na místním hřbitově. Hrušovany jsou spojeny také se jménem malíře Alfonse Muchy, jehož freska zdobí jeden ze sálů zámku na náměstí, v němž dnes sídlí městský úřad.

Hrušovany leží při východní hranici okresu Znojmo a jsou obklopeny úrodnými rovinami Dyjsko-svrateckého úvalu, které jsou ideální pro pěstování cukrové řepy a vinné révy. Okolo roku 1850 byl v Hrušovanech postaven cukrovar, a tím byl položen základ cukrovarnické tradice, která trvá dodnes. Město je zároveň křižovatkou železničních tratí spojujících města Znojmo, Břeclav a Brno.

V Hrušovanech jsou soustředěny úřady, instituce i zdravotnická zařízení sloužící obyvatelům okolních obcí. Hrušovany tudíž představují kulturní a sportovní centrum celého mikroregionu. Mezi nejdůležitější kulturní akce patří Hrušovanské slavnosti a rybářské závody.

JEVIŠOVKA

Mezi člověkem a vodou se od nepaměti vytvářel zvláštní vztah: je průkazné, že místa u řek a u jejich soutoků byla zvlášť příhodná pro vznik osad. Nejinak je tomu v případě obce Jevišovka. Řeky Dyje a Jevišovka se potkávají v její bezprostřední blízkosti. Dyje sem přitéká od jihu, z rakouského území, řeka Jevišovka od jihozápadu. V nivě řeky Jevišovky se na rozloze 10 ha rozkládá vrbový háj vysazený v 16. století chorvatskými obyvateli. Jeho dominantou je vrba hlavatá, některé zdejší exempláře jsou staré 200 i více let.

Soutok dvou nejdůležitějších řek jihu Moravy – Dyje a Jevišovky – zároveň představuje symbol historické mnohonárodnostní vzájemnosti. Obec osidlovaly národy Němců, Chorvatů, Slováků, Čechů, ale i Bulharů a dalších národností. Každý z nich zde zanechal svou stopu, nejlépe viditelnou v architektuře obce a v péči o krajinu. Dodnes můžeme obdivovat několik

chorvatských domů původní lidové architektury, jeden z nich slouží jako muzeum. Od roku 1990 se každoročně druhou nedělí v září scházejí v obci lidé chorvatské národnosti, a to nejen ti z Jevišovky, ale přijíždějí Chorvaté z celé České republiky a Slovenska. Neodmyslitelnou součástí slavnosti zvané Kiritof tvoří půvabný mezinárodní folklórní program.

Zdejší krajina je svým rovinatým reliéfem, malebností a rozmanitostí předurčena k cykloturistice. Obec je v pravém slova smyslu křižovatkou všech nejvýznamnějších cyklostezek v regionu, které navazují na mezinárodní trasy, jež propojují české a rakouské příhraničí. Upravené stezky doplněné řadou informačních a odpočinkových míst jsou ideální jak pro cyklisty, tak i pro vyznavače inline bruslení. Na několika kilometrových trasách, které skýtají jedinečné výhledy na dominanty v okolí, se můžete pohodlně prohánět mimo dosah rušné dopravy.

LITOBRAŤŘICE

Ať již přijedete do Litobratřic z jakéhokoli směru, upoutá vás dominantní stavba, kostel svatého Jiří, světce, který se dostal i do znaku obce. Farní kostel byl vystavěn roku 1790 na místě zbořeného chrámu, z něhož zůstala jen věž z konce 15. století. Kostel se v Litobratřicích připomíná již v první zmínce o obci z roku 1278. V roce 2008 byla zahájena jeho celková oprava. Slavnostní otevření této památky proběhlo po rekonstrukci v neděli 15. 11. 2009 za účasti místních obyvatel a rodáků žijících v Německu a Rakousku.

Od minulého století je obec spjata s chovem koní. Litobratřický plnokrevný chov zde založili začátkem sedmdesátých let a orientovali se především na produkci překážkových koní pro domácí dostihovou stáj. Nejlepším místním odchovancem je Peruán, jeden z nejslavnějších závodních českých koní, kteří se zapsali zlatým písmem do historie Velké pardubické.

Od minulého století je obec spjata s chovem koní. Litobratřický plnokrevný chov zde založili začátkem sedmdesátých let a orientovali se především na produkci překážkových koní pro domácí dostihovou stáj. Nejlepším místním odchovancem je Peruán, jeden z nejslavnějších závodních českých koní, kteří se zapsali zlatým písmem do historie Velké pardubické.

Přímo v obci se nacházejí dva areály pro jízdu na koních. Kromě chovu koní umožňují jejich ustájení, výcvik a vyjížďky do okolí. Častým cílem výletů a vycházek je údolí Litobratřického potoka s pásmem rybníků. Jde o soustavu tří revitalizovaných rybníků s rozmanitou flórou a faunou, v níž mají své zástupce i vzácní živočichové, především vodní ptactvo. Údolí Litobratřického potoka představuje klidné místo umožňující nerušené pozorování okolní přírody a krajiny. Vypravit se tam můžete na kole i pěšky.

V obci jsou dva sírné prameny. Průzkumy ukázaly, že pod vesnicí se nachází obrovské, hospodářsky využitelné jezero léčivé vody. Tento nález dává obci potenciál pro budoucí rozvoj v oblasti lázeňství a turistiky.

MACKOVICE

V době prvních čtyř století našeho letopočtu byly naše země v moci germánských kmenů. Mackovice se mohou pyšnit již takto starými zmínkami o osídlení, neboť právě z této doby je známo zdejší sídliště a náhodný nález římské mince s datem 75 našeho letopočtu. Mackovice jsou jednou z nejstarších osad Znojemska, v záznamech se připomínají již k roku 1052.

Roku 1390 bylo obci přiděleno horní viničné právo, což dokládá, že již v této době se zde pěstovala vinná réva. Mackovice mají směrem na Břežany malou sklepni uličku, jejíž objekty postupně procházejí rekonstrukcí. V současné době nalezneme v obci několik malých vinohradů, které produkují víno převážně pro vlastní spotřebu.

V roce 1712 byla v obci postavena malá kaple. Později došlo k jejímu rozšíření na současný kostel. V obci se nachází další významné sakrální

stavby: boží muka, kaplička Nejsvětější Trojice, kaplička Poklona ze 60. let 19. století a socha sv. Jana Nepomuckého nad prameníkem u kostela.

Obcí protéká potok Břežanka (původně Mackovský potok), pramenící na katastru obce. Na něm jsou zbudovány dva rybníky. Obec žije poklidným životem, kde místní i turisté mohou využít venkovní sportovní areál a dětské hřiště. Nejvýznamnější kulturní akcí jsou tradiční krojované hody konající se v měsíci srpnu.

PRAVICE

V Pravicích se každý rok 30. dubna koná tradiční pálení čarodějnic s obrovskou vatrou. V roce 2011 se pravická jednáctimetrová vatra stala pravděpodobně největší v celém jihomoravském kraji. Tradice pálení čarodějnic se v obci udržuje již dlouho a postupně se rozvíjí na oblíbenou akci mikroregionu s kulturním programem, hudbou a příjemným posezením.

Další tradicí, kterou do obce přinesli noví osídlenci převážně z Valašska, je tzv. velikonoční hrkání. Na Zelený čtvrtek, kdy „odletí zvony do Říma“, nahradí vyzvánění kostelního zvonu dřevěné hrkače, klepačky a trakaře místních chlapců. Tento velikonoční zvyk začíná na Zelený čtvrtek v poledne a končí v sobotu takzvaným vyklepáváním s koledou, které probíhá dům od domu.

Tím ale výčet akcí v malé obci nekončí. Místní si život zpestřují třeba maškarním plesem, velikonočním koledováním, soutěžími v požárním sportu a krojovanými hody. Novodobou tradicí se od roku 2008 stalo slavnostní rozsvícení vánočního stromu a betlému sestaveného z vyřezávaných dřevěných postav v životní velikosti.

Nejvýznamnější památkou v obci je někdejší gotický kostel připomínaný již v roce 1222 a existující ještě v 18. století. Ten nahradila roku 1833 kaple Nejsvětější Trojice.

Přestože jsou Pravice se svými o něco více než 300 obyvateli jednou z nejmenších obcí na Hrušovansku, mají bohatý spolkový život. V obci je aktivní sbor dobrovolných hasičů, ale i kynologický klub.

Cyklostezka Po rovině vás z Pravic zavede do klidové zóny, kde uprostřed lesů s fěkou Jevišovkou stojí nejzajímavější památka regionu, Emin zámek.

ŠANOV

Šanov zaznamenal po roce 1989 velký rozvoj díky nové výstavbě rodinných domů. Sportovní a kulturní areál nabízející taktéž ubytování činí z obce centrum sportu, turistiky a především cykloturistiky. Důkazem je místní Muchova cyklostezka, která navazuje na všechny důležité cyklotrasy v regionu. Světoznámý malíř Alfons Mucha je tím, po kom nese cyklostezka své jméno. Právě po ní se dostanete k Emině zámku, kde započala kariéra tohoto celosvětově uznávaného malíře.

Krajina v okolí Emina zámku s řekou Jevišovkou a přírodní rezervací Karlov zaujala i Maxe Dvořáka, významného historika umění, který na zámku také pobýval. V současnosti je zde umístěn ústav sociální péče, proto není zámek přístupný veřejnosti. Kolemjdoucí však mohou obdivovat komplex zámečku s půvabným parkem, jenž zapadá do okolní přírody. Genius loci tohoto místa vás bude provázet po

celé trase Muchovy cyklostezky. Ta vás dále zavede do přírodní rezervace Karlov, jedné z nejstarších na Znojemsku (vyhlášena byla roku 1933).

Na samé hranici přírodní rezervace Karlov vyvěrá pramínek vody, nad nímž byla postavena Hraběcí studánka. Důkaz o jejím stáří podává nápis na stavbičce nad studánkou v podobě leto-počtu 1810. Obec Šanov zde pravidelně od roku 2009 pořádá jarní slavnost Otvírání studánky, a to vždy 5. května. Součástí programu je vystoupení dětí v rolích královničky, vodopánenek, klíčnicka a strážců studánky. Novodobá slavnost si získala v regionu velké povědomí a účastní se jí stovky lidí, především rodin s dětmi.

Atmosféru obce dotvářejí aktivní spolky, jako jsou hasiči, tělovýchovná jednota, chovatelé okrasného ptactva a občanské sdružení starající se o okrášlení obce pořádáním akcí pro všechny věkové kategorie obyvatel.

VELKÝ KARLOV

Do nejmladší obce na Hrušovansku, která byla postavena v 50. letech minulého století na „zelené louce“, se dostanete po silnici, již obklopuje alej stromů. Ty vytvářejí ze svých olistěných větví zelený tunel. Alej poskytuje příjemný stín v době horkých slunečných dnů, o něž není v našem regionu nouze. Oceňte to především cyklisté přijíždějící ze Šanova a z Dyjákovic. Cyklostezka Po rovince zde sto procentně naplňuje svůj název. Cyklisté mohou za jízdy nerušeně pozorovat okolní krajinu a kochat se výhledy až do blízkého Rakouska. Návštěvníci obce nebudou litovat, když si odpočinek zpříjemní posezením v parku poblíž budovy obecního úřadu a mateřské školy. Obec nabízí i vyžití pro sportovní turisty na více účelovém hřišti, jež je spolu s nově zbudovaným dětským hřištěm součástí sportovního areálu.

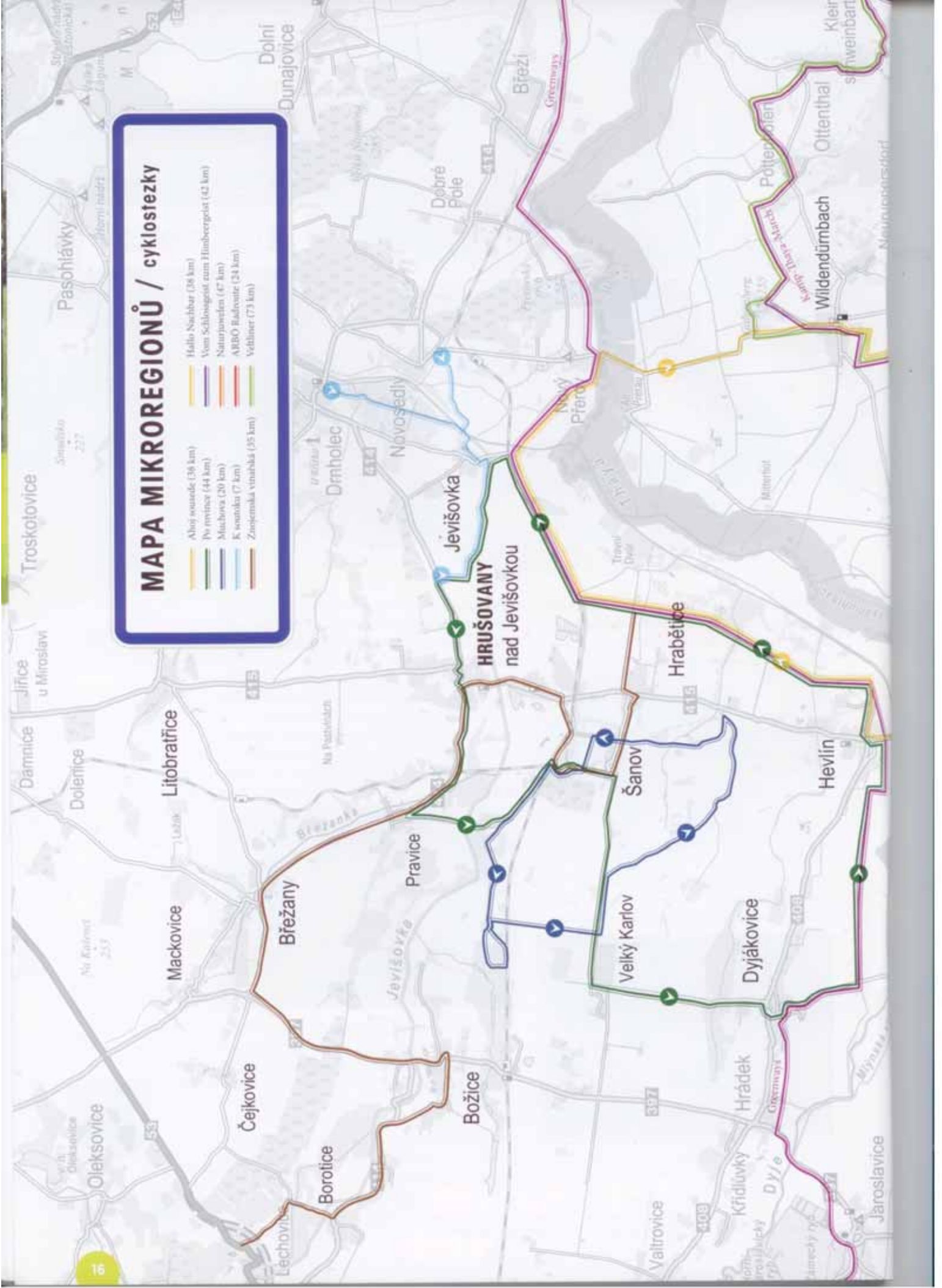
Vzhledem k době vzniku Velkého Karlova se jeho architektura značně liší od klasické vesnické zástavby, kterou by návštěvník očekával u obce srovnatelné velikosti. Obec sice nemůže nabídnout žádné církevní ani historické památky, ale její celková koncepce určitě zajímavá je a umožňuje pohled na architekturu dané doby. Přestože všechny budovy v obci jsou relativně nové, většina z nich již prošla rekonstrukcí a ze „socialistické šedi“ je Velký Karlov obcí plnou barev a zeleně.

Od roku 2001 obec ve své režii provozuje centrální kotelnu na biomasu s dálkovým rozvodem tepla do obecních budov, domácností občanů i objektů podnikatelů.

MAPA MIKROREGIONŮ / cyklostezky

- Ahoj sousede (38 km)
- Haldy Nachbar (38 km)
- Na revnicy (44 km)
- Vom Schlossgelat zum Himmbergelst (42 km)
- Múchova (20 km)
- Naturparken (47 km)
- K součakar (7 km)
- ARBO Radovitz (24 km)
- Znojemska vlnatba (35 km)
- Vělniner (77 km)

FALKENSTEIN

Vinařská obec Falkenstein obklopena vápencovými skalami, vinice a lesy, je oblíbeným výletním místem s dlouholetou vinařskou tradicí. Malebná sklepní ulička, stejně jako vysoká kultura vína je pro vinaře z Falkensteinu vším.

Místní fara a hrad, které vznikly někdy kolem roku 1050, a četné historické stavby, jako velký farní kostel, na způsob pevnosti vystavěný farní dvůr, radnice i impozantní zřícenina hradu trůnící na vápencových skalách, jsou svědky významné minulosti tohoto místa. O bohatý kulturní život obce pečují několik spolků. Velký počet návštěvníků lákají nejenom divadelní představení, koncerty, akce na hradním nádvoří, ale i další aktivity v rámci „Vinařského podzimu“ Dolního Rakouska.

Návštěvníky obce zvou k přenocování zdejší útulná ubytování v soukromí. Po celý rok je také možno ochutnávat místní speciality a během „Dni otevřených dveří vinných sklepů“ si přijdou na své i přátelé vína.

Rozsáhlá značená síť turistických stezek vedoucí překrásnou zvlněnou krajinou, osloví nejenom milovníky turistiky, ale i příznivce kratších vycházek.

Sokol, jako cestovatel v prostoru a čase, je průvodcem devíti nových místních tematických tras „Let sokola“. Bude vás provázet delšími i kratšími stezkami a přiblíží vám zvláštnosti Falkensteinu, které nezná nikdo lépe než on!

Zřícenina hradu Falkenstein:
Otevřeno od dubna do října, denně od 10 do 18 hodin.

Prohlídka sklepní uličky:
Duben až říjen, každou středu v 16 hodin.

FALLBACH

Fallbach je malou obcí ležící na okraji Laaerské nížiny v místech, kde tato přechází v typicky jemně zvlněnou krajinu regionu Weinviertel. Každé katastrální území obce Fallbach je jedinečné a nabízí památky, které stojí za to zhlédnout.

Již z velké dálky je vidět farní kostel, jehož 850. výročí vzniku jsme právě oslavili. Za zmínku stojí rovněž překrásně zachovaná sklepní ulička v katastrální obci Fallbach, kde můžete navštívit místní vinaře.

Katastrální obec Hagendorf je velice dobře dostupná na kole, nejlépe ze směru od Laa an der Thaya. Ve dvou zdejších muzeích se blíže seznámíte s historií rolnictví i s řemeslem týkajícím se obrábění dřeva. Prohlídky obou muzeí jsou možné po domluvě termínu. Dříve než opustíte Hagendorf, měli byste si vychutnat atmosféru vinných sklepů na hoře jménem Schenkausberg.

V místech, kde se krajina začíná zvedat, leží katastrální obec Loosdorf. Na prohlídku zdejších památek budete potřebovat více času. Obec je známá především svoji prezentací umění na veřejných prostranstvích. Během její prohlídky si tak můžete všimnout nejrůznějších soch, třeba i koupelny ve volné přírodě a pavilónu.

V zámku Loosdorf lze obdivovat jedinečnou sbírku cínových figurek. Vedle restaurace a biobobulové zahrady mají naši hosté k dispozici také kemp.

Po prvním prudkém stoupání se dostanete do obce Hagenberg, která je známá především návsí s jedinečnou architekturou. Naleznete zde studnu s pitnou vodou a místo k odpočinku, po namáhavé jízdě na kole. Zámecký pán bude zajisté rád, když se alespoň na krátkou chvíli zastavíte na zámku Hagenberg. Po cestě do katastrální obce Friebritz stojí za zhlédnutí ještě vyhlídková věž Hagenberger Weitblick. Vychutnáte si tak výhled na Laaerskou nížinu, na Leiser Berge a pohled do údolí Zayatal.

V katastrální obci Friebritz si můžete prohlédnout dvojité kruhové pohřebiště, které dokládá, že naše území bylo osídleno již před tisícovkami let. Občané Friebritzu vybojovali v minulých letech v rámci soutěže květinové výzdoby „Kvetoucí Dolní Rakousko“ několik cen.

Obec Fallbach se těší, že vás bude moci brzy přivítat jako své hosty!

Fallbach

Friebritz
Hagenberg
Hagendorf
Loosdorf

GAUBITSCH

Gaubitsch

Altenmarkt
Kleinbaumgarten

Obec Gaubitsch nese přídomek **AKTIVNÍ**. Toto označení přísluší těm obcím, které mohou být hrdé na aktivitu svých zájmových spolků. Gaubitsch leží v severní části regionu Weinviertel v Dolním Rakousku, osm kilometrů jižně od Laa an der Thaya na okraji pahorkatiny, která na jihu ohraničuje Laaerskou nížinu. Území obce se rozkládá na 22 km² a sestává ze tří katastrálních obcí, v nichž žije kolem 900 obyvatel.

Historie obce Gaubitsch sahá až do 11. století. V roce 1055 se objevilo v darovací listině císaře Heinricha III. místo pojmenované jako villa

Gevvatisprunnen nebo Gouuazesbrunnen, v roce 1147 pak jako Gawats podle slovanického označení kovář.

Na kopci uprostřed obce stojí kostel, jehož věž byla během války několikrát zničena. Původně románská stavba s gotickým kůrem je zasvěcena svatému Štěpánovi. Jedná se o nejstarší kostel a farnost v okolí. V obci se rovněž nachází troje pozoruhodná pozdně gotická boží muka z druhé poloviny 15. století.

V rámci tří turistických tras si můžete vychutnat přírodu kolem obce Gaubitsch a také prozkoumat krásné sklepní uličky obcí Altenmarkt a Gaubitsch, a to nejenom pěšky, ale i v sedle koně. Tuto alternativu si můžete vyzkoušet hned

na dvou místech. V koňském spolku u Neuhofo (u silnice do Friebritz) a v alternativním jezdeckém centru v obci Kleinbaumgarten. Posílnit se můžete v místní restauraci...

Obec Gaubitsch se vyznačuje bohatým spolkovým životem, o který pečují spolky divadelní, sportovní, hudební, běžecký, mládežnický, okraslovací a sbor dobrovolných hasičů. Ty činí z obce Gaubitsch živou, aktivní obec, ve které lidé rádi žijí, a která v každém případě stojí za návštěvu!

GNADENDORF

Obec Gnadendorf se svými sedmi katastrálními obcemi se rozkládá na území o rozloze 48,25 km². Charakter jemně zvlněné krajiny je ovlivněn především zemědělstvím a lesním hospodářstvím. Část katastrálního území obce leží v chráněné krajinné oblasti s názvem Leiser Berge, jejíž součástí je také přírodní park nesoucí stejné jméno. Nejvýraznější bod území představuje hora Buschberg.

Příroda, kultura a volný čas

Pěší turistika přírodním parkem Leiser Berge: oblíbeným výletním místem je hora Buschberg vysoká 492 m. Je to nejvyšší hora regionu Weinviertel, na jejímž zalesněném vrcholku je umístěn radiolokátor, který upoutá pozornost již z dále. Návštěvníci, kteří dosáhnou vrcholu kopce, si zde mohou nejenom posedět v jedné z chat alpského sdružení, ale vychutnat i nádherný výhled do

dáli – přes Ernstbrunnský les až k předhůří Alp, nebo přes moravskou nížinu až k Pálavským vrchům u Mikulova.

Pozoruhodné stavby: Farní kostel sv. Kolomana v Eichenbrunnu, farní kostel sv. Jana Křtitele s vnitřním barokním zařízením, obklopený

kruhovou zdí a příkopem, mariánská kaple v Gnadendorfu, farní kostel Božího těla v katastrální obci Pyhra, kaple v Röhrabrunnu, farní kostel Zvěstování Panny Marie, kaple Dobrého pastýře v Zwentendorfu.

Speciální nabídka

Sklepní ulička v Zwentendorfu, skulptura „Úplněk měsíce“ ve Wenzersdorfu, dětská hřiště, trasy vhodné pro jízdu na koni, kole i pro pěší turistiku.

Chata alpského sdružení na hoře Buschberg, přírodní park Leiser Berge, mokřadní biotopy, jezero Wenzersdorf, pohostinství s domácími bramborovými specialitami z Eichenbrunnu.

Gnadendorf

Eichenbrunn
Odenkirchenwald
Pyhra
Röhrabrunn
Wenzersdorf
Zwentendorf

GROSSHARRAS

Großharras

Diepolz
Zwingendorf

Městys Großharras leží na severu regionu Weinviertel a je dále tvořen katastrálními obcemi Zwingendorf a Diepolz. Tyto tři obce jsou původem stará historická sídliště, což dokazují i nálezy z doby bronzové ve Zwingendorfu nebo langobardský hrob z I. poloviny 6. století v Großharrasu.

Region Land um Laa láká k zastavení svými idylickými vinohrady a malebnými sklepními uličkami a nabízí pestrý zábavný program v termálních lázních v Laa an der Thaya. Rovinatá krajina je protkána celou řadou cyklostezek.

V obci pro svoji uměleckou a historickou cenu přitahují pozornost především maltézký kostel Nejsvětější Trojice v Großharrasu z poloviny 14. století spolu s varhany od Josefa Silberbauera

z roku 1733, pozdně barokní farní kostel svatého Vavřince ve Zwingendorfu, kaple Svatého hrobu v Diepolzi, stejně jako zámek v Großharrasu ze 17. století.

Prostřednictvím expozice zdejšího muzea, které se nachází v prostorách staré šrotovny, klade katastrální obec Zwingendorf důraz na kulturu a ochranu přírody. Výstavní prostory dolnorakouské zemské vlády dokumentují flóru a faunu chráněné přírodní oblasti Zwingendorfer Glaubersalzsteppe. Nově vybudovaná zážitková trasa přibližuje návštěvníkům jedinečnost rostlin rostoucích v těchto solných půdách.

Na muzeum navazuje expozice s názvem Joslowitzer Heimatstube, která prezentuje obrázky a dokumenty z dějin a kultury obce Jaroslavice na jižní Moravě.

LAA AN DER THAYA

Na severu Dolního Rakouska přímo na hranici s Českou republikou leží město Laa an der Thaya známé široko daleko jako jedno z důležitých center regionu Weinviertel, s bohatou historií, velkou nabídkou volnočasových aktivit, ukázkovými gastronomickými podniky a především jako město s životní energií a optimismem.

Až do dnešních dob se dochovaly mnohé stavby z dávné historie města jako například měšťanská nemocnice, stará radnice, farní kostel nebo zřícenina hradu. Nad všemi stavbami na náměstí vyniká budova radnice, která je právem označována za nejhezčí v celém regionu Weinviertel.

Zdejší termální lázně jsou jedny z nejmodernějších v Rakousku. Umožňují aktivně strávit volný čas, odpočinout si a pečovat o své zdraví. Na lázně přímo navazuje hotel, který je připraven splnit všechna přání svých hostů, a který má k dispozici vlastní wellness centrum.

Zájemci o kulturu si přijdou na své ve vlastivědném muzeu Südmährer-Heimatmuseum Thayaland, v muzeu piva nebo kočárů. Sportovním nadšencům nabízí jemně zvlněná krajina skvělé možnosti k jízdě na kole, kolečkových bruslích či k běhu a rychlé chůzi. Město Laa je přímo napojeno na některé značené cyklistické a turistické trasy, jako například Kamp-Thaya-March-Route, a je ideálním výchozím místem pro poznávání historicky zajímavého okolí.

Každý rok v srpnu se v Laa an der Thaya pořádá „Cibulová slavnost“. Hojnost návštěvníků zaručuje především dokonalé spojení toho, co je pro tento region charakteristické, se zábavným programem na nejvyšší úrovni.

Laa an der Thaya je město bohaté na historii, město mnoha tváří a možností pro turisty, cyklisty, milovníky jezdeckví, pro aktivně a pozitivně uvažující lidi, kteří si chtějí vychutnat historii a přírodu na severu Dolního Rakouska.

Laa/Thaya

Hanfthal
Kottingneusiedl
Pernhofen
Ungerndorf
Wulzeshofen

NEUDORF BEI STAATZ

Neudorf
bei Staatz

Kirchstetten
Zlabern

Městys Neudorf existuje již od roku 1508 a svým občanům i návštěvníkům nabízí opravdu mnoho. Trvale zde žije 1404 obyvatel a 259 obyvatel má v obci přechodné bydliště.

Moderní infrastruktura s místní obsluhností, restaurace, ubytovací zařízení, škola zaměřená na sport, mateřská škola a lékař tvoří zámeční obce. Ta klade velký důraz na svou úpravu, ekologii a životní prostředí. Najdeme zde idylické rybníky, které v zimním období slouží jako kluziště. Neudorf je obcí ochraňující klima. V roce 2012 byla jmenována okresním vítězem v oblasti výroby solární energie. Velký počet lesních a polních cest zve návštěvníky k procházkám a k jízdě na kole. Na polích v blízkosti Neudorfu je možné pozorovat ohrožený druh raroha velkého, který zde hnízdí.

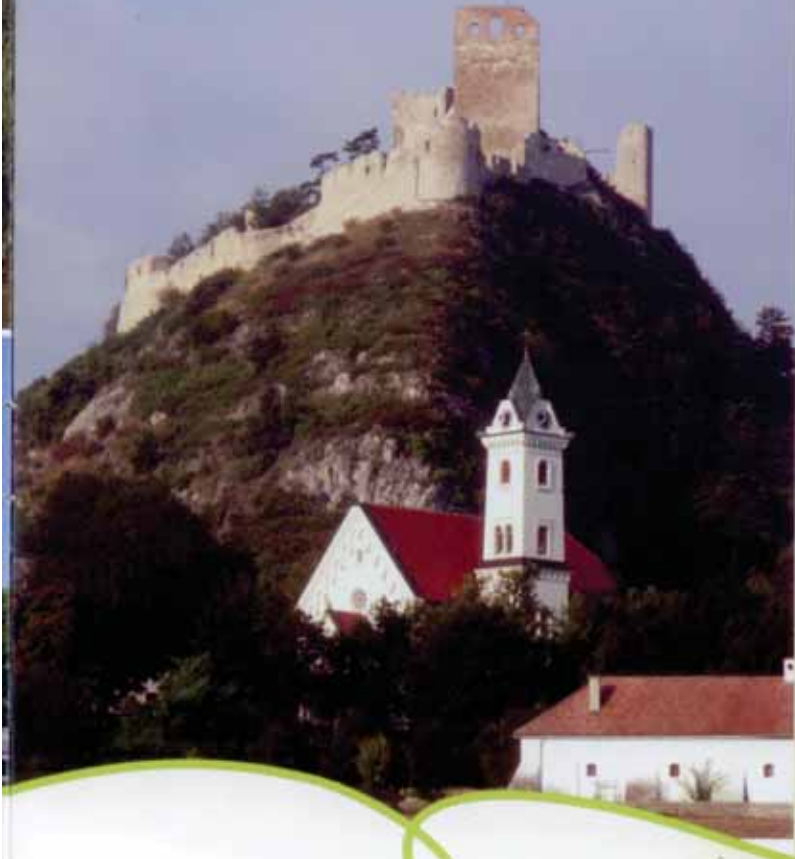

O akce během celého roku, jako jsou např. fotbalová utkání, sborové koncerty, přednášky, dny pro turisty, hasičské slavnosti, ochutnávky vína, cyklistické soutěže a trhy, se starají četné

spolky. Zámek Kirchstetten, který byl v 18. století přestavěn Bernhardem Fischerem z Erlachu, se v létě stává centrem klasické hudby regionu

Weinviertel. Mezinárodně uznávaní umělci, ale i vycházející hvězdy se po dobu dvou měsíců společně podíleli na utváření této kulturní události. O druhém adventním týdnu se zámek včetně vedlejších budov a parku promění v nejhezčí adventní trh v regionu Weinviertel.

STAATZ

Staatz je typickým městysem regionu Weinviertel, zasazeným do jemně zvlněné krajiny, mající přibližně 2000 obyvatel.

Nápadným symbolem je asi 100 metrů vysoký vápencový útes Staatzer Berg, na kterém trůní zřícenina středověkého hradu. Hrad a místo samotné bylo založeno během osidlování regionu Weinviertel již před 900 lety. Během Třicetileté války byl hrad zničen Švédy a na jeho místě na úpatí hory byl vystaven zámek, který padl za obětí druhé světové válce. Impozantní sýpka zůstala dochována a pod názvem Musikerheim Bühne slouží jako sál pro pořádání oslav svátků a různých kulturních událostí. Je místem konání kvalitních koncertů a také domovskou scénou hudebního spolku a hudební skupiny mladých – již několikrát vyznamenaných souborů. Koncem srpna zde probíhá třídní výstava výtvarného umění regionálních i mezinárodních malířů, sochařů a fotografů.

Také bývalé zámecké sklepení je využíváno ke kulturním účelům. Pod názvem „Kultakomben“ jsou pořádány každé první úterý v měsíci jazzové nebo kabaretní večery a o víkendech se zde v originálním prostředí podávají pokrmy středověké kuchyně.

Období rytířů popisují historické prohlídky zříceniny (květen až říjen, každou neděli v 15 hod.). Rodinám doporučujeme prohlídku Betty Bernstein (každou poslední neděli

v měsíci v 15 hod.). Do světa kultury vinných sklepů regionu Weinviertel Vás unese prohlídka sklepních uliček v Ameiser Loamgstett (každou první neděli v měsíci v 15 hod.). S přírodou v okolí Staatzu se seznámíte během prohlídek na téma léčivé rostliny (každou třetí neděli v měsíci v 15 hod.).

V letních měsících slouží Staatzer Berg jako skvostná kulisa Skalního divadla Staatz. Na ohromující open air scéně jsou již přes 10 let uváděny nejznámější muzikály z Broadwaye, od Les Misérables až po Jesus Christ Superstar.

Příroda kolem Staatzu se návštěvníkům plně odhalí při výstupu na Staatzer Berg a podél značených turistických i cyklistických stezek. O relaxaci a uvolnění se postarají místní pohostinství nebo piknik na Staatzer Berg.

Tato bohatá nabídka je možná díky osobitosti obce Staatz - díky ochotě občanů dobrovolně spolupracovat, což se ukazuje během oslav mnohých svátků a kulturních událostí po celý rok.

Staatz

- Ameiser
- Ernsdorf
- Ernsdorf
- Staatz - Kautendorf
- Waltersdorf
- Wultendorf

Městys Staatz, Neudorfer Straße 7, 2134 Staatz-Kautendorf, tel.: 02524 2212, email: marktgemeinde@staatz.gv.at

www.staatz.at

STRONSDORF

Stronsdorf

Oberschoderlee
Patzenthal
Patzmannsdorf
Stronegg
Unterschoderlee

Městys Stronsdorf je místem, které má svým návštěvníkům opravdu co nabídnout. Najdete zde pohostinné lidi, mírně zvlněnou okouzlující krajinu, idylické sklepni uličky a mnohem více.

Stronsdorf existuje již od 11. století. V roce 1514 propůjčil císař Maximilián I. Stronsdorfu znak a právo pořádat čtyřikrát do roka jarmark. Románsko-gotický opevněný kostel zasvěcený svátku Nanebevstoupení Panny Marie v sobě ukrývá restaurované varhany, které roku 1748 postavil známý stavitel Jan Výmola z Brna.

Východně od katastrální obce Oberschoderlee se zdvihá Blaue Berg. Jeho botanická zvláštnost – bělostník – je nenápadná trvalka, v lidovém nářečí nazývaná také „Rippergras“, která se v Rakousku vyskytuje pouze na dvou stanovištích.

Stronegg, nejmenší katastrální obec, leží na úpatí kopce Hausberg, který je jedním z nejvyšších v regionu Weinviertel. Podle jeho tvaru je ještě

dnes patrné, že byl uměle formován a pravděpodobně vznikl jako základ pro dřevěný hrad v 10. století. Hausberg je volně přístupný.

Také idylicky položené katastrální obce Patzenthal a Unterschoderlee zvou k příjemným výletům na kole nebo pěšky. Nejvyšším pahorkem Stronsdorfu je Hohe Ecke s 374 metry v katastrální obci Patzenthal.

Katastrální obec Patzmannsdorf vděčí za svůj vznik maďarskému šlechtici, který roku 1150 založil zdejší farnost. O svatodušní neděli vede mládež za doprovodu zpěvu a bubnování „Svatodušního krále“ obcí. Jedná se o zvláštní prastarý zvyk.

UNTERSTINKENBRUNN

Unterstinkenbrunn je obcí se 250 domy a přibližně 700 obyvateli. Charakteristické jméno dal Unterstinkenbrunn silný vodní železitý pramen uprostřed obce. Voda stojí také v popředí nabídky volnočasových aktivit. Místní plovárna se skluzavkou a volejbalovým hřištěm nabízí zábavu a odpočinek pro děti i dospělé.

V Unterstinkenbrunnu je obhospodařováno cca 50 ha osevné plochy pro cibuli. Ta se stala prostřednictvím uměleckého díla s názvem „Cibule a cibulová semínka“ ozdobou zdejšího kruhového objezdu. Unterstinkenbrunn lze tedy označit v pravém slova smyslu za „cibulovou obec“.

Farní kostel Petra a Pavla byl dostavěn v roce 1863 v jednoduchém novogotickém stylu. Za zhlédnutí stojí zámek na sever-

ním okraji obce. Z odpočívadla Sieben-Berge-Blick, které se nachází vedle cyklostezky, je možno obdivovat region a Laaerskou nížinu až k hoře Buschberg a Pálavským vrchům.

Za obcí se nalézá jedna z nejhezčích sklepnic uliček regionu Weinviertel, překrásná „Loamgrui“, spojená s Unterstinkenbrunnem – idylickým úvozem. Klid, útulnost a jedinečné uspořádání lisoven a sklepů, které byly postaveny jako miniatury velkých domů v obci, tvoří zvláštní atmosféru sklepnic uličky. Také srdečné přijetí návštěvníků, kteří jsou při svých procházkách mezi sklepy zváni na pohárek vína, přispívá k tomu, že se zde člověk cítí skutečně příjemně.

Kromě pohostinství v obci, tzv. Heurigen, se pro pořádání různých slavností a kulturních událostí využívá především Loamgrui, kde se například první adventní víkend konají tradiční adventní trhy.

WILDENDÜRNBAACH

Wildendürnbach

Neuruppersdorf
Pottenhofen
Alt-Prerau
Mitterhof
Stuttenhof

Obec Wildendürnbach leží severovýchodně od města Laa an der Thaya a s Českou republikou je přímo spojena hraničním přechodem u Altprerau vedoucím do Nového Přerova.

Obec je hrdá na svoji horu Galgenberg, která je kolem dokola protkána vinnými sklepy. Ty jsou řazeny ve třech poschodích – v celém regionu Weinviertel jedinečným způsobem. Místní vinaři nabízejí svá vína během dnů otevřených dveří. Z Galgenbergu je překrásný výhled do okolí. Přes Laaerskou nížinu je vidět až k Mikulovu do České republiky. Kostel sv. Petra vysvěcený v roce 1974 je architektonickým unikátem. Umělecky ztvárněná okna působí v sakrálním prostoru obzvlášť důstojně. Proměnlivou historii tohoto příhraničního místa připomíná na násvi pomník Bratelsbrunner.

Katastrální obec Neuruppersdorf je již léta považována za bylinkářskou obec. Na jaře a v létě se zde můžete zúčastnit profesionálně vedených prohlídek na téma léčivé rostliny. V centru obce stojí novogotický kostel Panny Marie Pomocné vybudovaný roku 1904. Neuruppersdorf se rozprostírá na okraji pahorkatiny Falkensteiner Hügelland. Turistické stezky vedoucí dubovými lesy vás zavedou přímo do známé vinařské obce Falkenstein.

Pottenhofen je třetí katastrální obcí Wildendürnbachu a stejně jako ona leží přímo na české hranici, zasazena do kopcovité krajiny, obklopena lesy. Obyvatelé Pottenhofenu jsou hrdí především na svoji sklepní uličku na okraji lesa, ve které mohou návštěvníci posedět a ochutnat lahodná vína z regionu.

V posledních letech v našem regionu vzrostl význam cykloturistiky. Nově vybudované přeshraniční cyklostezky spojují rakouské a české obce.

NIEDERÖSTERREICHISCHE
LANDESAUSSTELLUNG 2013

BROT & WEIN

ASPARN AN DER ZAYA · POYSDORF
27. APRIL – 3. NOVEMBER 2013

Hrušovansko a Land um Laa

Dva regiony, dvě země, dva dobří sousedé, kteří si vždycky najdou příležitost sejít se a popovídat si. Třeba jen o pěkném počasí plném slunce nebo o bohaté úrodě hroznů, z nichž vzniká jiskřivé víno, které nesmi při sousedském posezení chybět. A na stůl se snesou další dobroty: koláče, buchty, zabijačkové speciality, vypěstovaná zelenina, mísa ovoce... Přisedněte k nám a vychutnejme společně náš kraj. Jste srdečně zváni!

Turistické informační centrum

- Nám. Míru 9, 671 67 Hrušovany n. J.
- tel.: + 420 515 229 897
- email: info@hrusovansko.cz
- www.hrusovansko.cz

Přeshraniční informační centrum

- Hevlin 491, 671 69 Hevlin
- tel.: + 420 515 221 726
- email: infocentrum@hevlin.cz
- www.hevlin.cz

Tourismusbüro Land um Laa

- Stadtplatz 43, 2136 Laa/Thaya
- tel.: +43 2522 2501-52
- email: tourismus@laa.at
- www.landumlaa.at

